

Savet bezbednosti

Distribucija: Opšta
30. jul 2018

Izvornik: Engleski

Misija privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu

Izveštaj Generalnog sekretara

I. Uvod i prioriteti Misije

1. Ovaj izveštaj se podnosi shodno Rezoluciji Saveta bezbednosti [1244 \(1999\)](#), kojom je Savet odlučio da uspostavi Misiju privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) i na osnovu koje se od mene zahteva da u redovnim intervalima podnosim izveštaje o sprovođenju mandata. Izveštaj obuhvata aktivnosti UNMIK-a i dešavanja koja se odnose na period od 16. aprila do 15. jula 2018.

2. Prioriteti Misije ostaju unapređenje bezbednosti, stabilnosti i poštovanja ljudskih prava na Kosovu i u regionu. UNMIK nastavlja svoje konstruktivno angažovanje sa Prištinom i Beogradom, sa svim zajednicama na Kosovu i sa regionalnim i međunarodnim akterima. Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) i Kosovske snage (KFOR) nastavljaju da izvršavaju svoje uloge u okviru Rezolucije [1244 \(1999\)](#) Saveta bezbednosti. Misija Evropske unije za vladavinu prava (Euleks) i dalje je prisutna na Kosovu u skladu sa predsedničkim saopštenjem Saveta bezbednosti od 26. novembra 2008. ([S/PRST/2008/44](#)) i mojim izveštajem od 24. novembra 2008. godine ([S/2008/692](#)). Agencije, fondovi i programi Ujedinjenih nacija blisko saraduju sa Misijom

II. Ključna politička i bezbednosna dešavanja

3. Sveukupna situacija tokom perioda koji je razmotren u ovom izveštaju ostala je stabilna, za razliku od prethodnog perioda kad su brojna dešavanja imala negativan uticaj na odnose između Beograda i Prištine. U skladu s izjavom koju je stranka Srpska lista za Kosovo i Metohiju dala nakon hapšenja i isterivanja s Kosova direktora Kancelarije za Kosovo i Metohiju Vlade Srbije, Marka Đurića, 26. marta, ministri i poslanici Skupštine Kosova iz Srpske liste nastavili su sa neučestvovanjem na zvaničnim zasedanjima vlade i Skupštine i sa protestima zbog odlaganja osnivanja Asocijacije/zajednice većinski srpskih opština. U međuvremenu, stranke kosovskih Albanaca u vladajućoj koaliciji i opoziciji bile su usredsređene na stav Prištine u dijalogu koji se sa Beogradom vodi uz pomoć

Evropske unije, a koji je nastavljen 24. juna. Rasprave o sastavu i strategiji pregovaračkog tima Prištine nastavljene su u Skupštini Kosova i van nje. Odvojene predloge za razmatranje u Skupštini podneli su premijer Kosova Ramuš Haradinaj, 10. aprila, i predsednik Skupštine Kadri Veselji, 23. aprila.

4. Pojedini incidenti tokom ovog izveštajnog perioda pokazali su da postoji potencijal za obnavljanje tenzija. Zvaničnici Srpske Pravoslavne Crkve prijavili su oštećenja na crkvama u dva odvojena incidenta 17. maja u opštini Uroševac. Dana 26. maja, počela je izgradnja tranzitnog puta unutar specijalne zaštićene zone Manastira Visoki Dečani, objekta svetske baštine Organizacije Ujedinjenih nacija za obrazovanje, nauku i kulturu (UNESCO). Srpska Pravoslavna Crkva je izdala saopštenje u kojem ističe da se ovim građevinskim radovima krši kosovski Zakon o specijalnim zaštićenim zonama i osporavaju zaključci Saveta za sprovođenje i nadgledanje, odgovornog za nadzor specijalnih zaštićenih zona oko verskih objekata. Srpska lista, kosovski Ministar za zajednice i povratak iz Srpske liste, Kancelarija za Kosovo i Metohiju Vlade Srbije i kosovski Srbi iz reda civilnog društva su takođe protestovali zbog izgradnje puta. Međunarodna zajednica je zauzela jedinstven stav i, nakon konsultacija sa gradonačelnikom Dečana, predložila da se prekinu radovi unutar specijalne zaštićene zone. Kao odgovor na ovu preporuku, Premijer Kosova, Ministar za infrastrukturu Kosova i gradonačelnik Dečana su razjasnili da će radovi biti nastavljene na udaljenosti od 5 km od specijalne zaštićene zone. Savet za sprovođenje i nadgledanje sastao se 10. jula, nakon tromesečne pauze, kako bi razmotrio pitanje građevinskih radova. Tom prilikom je dogovorena skorašnja poseta mestu izgradnje puta, zajedno sa Premijerom.

5. U odvojenom incidentu, 28. maja, oko 60 kosovskih Albanaca organizovalo je protest u opštini Klina s ciljem da spreče 30 srpskih vernika da prisustvuju proslavi pravoslavnog praznika Svete Trojice, pored ruševina srpske pravoslavne crkve Sveta Trojica. Kosovska policija je intervenisala kad je nekoliko demonstranata počelo da baca kamenice na vernike, pri čemu je jedan zadobio ozbiljne povrede, a drugo dvoje lakše. Dana 30. maja, u opštini Lipljan, jedan albanski mladić je verbalno vređao i fizički napao jednog kosovskog Srbina, koji se umešao kako bi sprečio grupu albanskih tinejdžera da dalje uznemiravaju srpsku decu na lokalnom igralištu. Kosovski ministar za zajednice i povratak iz Srpske liste osudio je oba incidenta i pozvao kosovsku policiju da privede počinitelje pravdi. Nekoliko dana kasnije, lokalni zvaničnici i lideri zajednica u opštini Lipljan pokrenuli su proces medijacije kako bi pomogli smanjenju tenzija dok traje istraga. Od 28. maja do 1. juna, u tri odvojena incidenta kamenovanja, oštećen je Dom zdravlja koji pod okriljem Vlade Srbije radi u etnički mešovitom selu Donji Suvi Do u severnoj Mitrovici.

6. Nakon prethodno navedenih incidenata, 3. juna, Srpska lista je izdala saopštenje u kojem osuđuje nedavne napade na kosovske Srbe i njihovu imovinu i navodi da se u maju mesecu dogodilo 16 etnički motivisanih incidenata uperenih protiv kosovskih Srba. Dana 5. juna, Kabinet Premijera Kosova izdao je saopštenje u kojem osuđuje nedavne incidente sa “međuetničkim motivima”, koji negativno utiču na odnose između zajednica na Kosovu, i poziva da se počinitelji privedu pravdi. Predsednik Kosova, Hašim Tači, dao je slične izjave u javnosti. U saopštenju izdatom 6. juna, moj specijalni predstavnik za Kosovo, Zahir Tanin, pozdravio je ove izjave i napomenuo da “u demokratskom društvu nema mesta za zastrašivanje”.

7. U međuvremenu, Vlada Kosova je nastavila da poziva na transformaciju kosovskih bezbednosnih snaga u oružane snage, dok se čelništvo Srbije i dalje snažno protivi tome. Dana 28. aprila, srpska policija na administrativnom prelazu Končulj, Kapija 5, privela je i ispitala jednog pripadnika kosovskih snaga bezbednosti srpske nacionalnosti. Premijer Kosova je izrazio zabrinutost zbog ovog incidenta, istakavši da se time narušavaju naponi Vlade Kosova da integriše

zajednicu kosovskih Srba. Dana 27. maja, vozilo još jednog srpskog pripadnika kosovskih snaga bezbednosti zapaljeno je u opštini Zubin Potok, na severu Kosova. Dana 10. jula, kosovska policija je uhapsila i tog istog dana oslobodila petoricu kosovskih Srba u regionu Gnjilana, koji su navodno bili pod sumnjom da su povezani sa odlukom 47 srpskih pripadnika kosovskih snaga bezbednosti iz Gnjilanskog okruga da napuste snage bezbednosti početkom jula. Direktor Kancelarije za Kosovo i Metohiju Vlade Srbije osudio je ovo hapšenje na vanredno sazvanoj konferenciji za novinare tog istog dana, što je učinila i Srpska lista, koja je još optužila kosovsku policiju za prekomernu upotrebu sile i pozvala kosovske Srbe da ne pristupaju kosovskim snagama bezbednosti.

8. Dana 17. maja, Predsednik Kosova, Premijer Kosova i prvi potpredsednik Vlade i ministar spoljnih poslova Kosova, Bedžet Pacoli, učestvovali su na Samitu Evropske unije i Zapadnog Balkana u Sofiji. Na kraju Samita, Evropska unija je usvojila deklaraciju kojom je iznova potvrdila svoju “nedvosmisleni podršku” evropskoj perspektivi regiona i utvrdila niz mera koje vlade zemalja Zapadnog Balkana treba da sprovedu kako bi unapredile povezanost infrastrukture, bezbednost i vladavinu prava u regionu. Dana 10. jula, šefovi vlada država članica Evropske unije i njihovi partneri iz zemalja Zapadnog Balkana sastali su se u Londonu u okviru Berlinskog procesa. Na kraju sastanka, svi učesnici u ovom procesu potpisali su zajedničke deklaracije o regionalnoj saradnji i dobrosusedskim odnosima, ratnim zločinima i nestalim licima.

9. Dana 15. juna, nakon odluke Evropskog saveta i razmene pisama između Predsednika Kosova i visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost, Federike Moggerini, Euleks je započeo novi, ograničeniji, dvogodišnji mandat, prema kojem će broj osoblja biti sveden na 503 zaposlenika nakon završetka procesa rekonfiguracije 14. decembra. Iako sudije i tužioci Euleksa više nemaju izvršne funkcije u kosovskom sistemu pravosuđa, Euleks će nastaviti da prati odabrane krivične i parnične predmete, i nastaviće da prati rad Kaznenopopravne službe Kosova i pruža mentorsku i savetodavnu podršku. Euleks će takođe nastaviti da pruža operativnu podršku u sprovođenju sporazuma postignutih u okviru dijaloga Beograda i Prištine uz posredovanje Evropske unije, i zadržaće svoju ulogu drugog bezbednosnog činioca.

10. U skladu s kriterijumima Evropske komisije za viznu liberalizaciju za Kosovo, kosovske vlasti su unapredile sprovođenje mera za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Vlada Kosova je takođe nastavila da sprovodi reforme predviđene Sporazumom između Kosova i Evropske unije o stabilizaciji i pridruživanju, uključujući i reforme u sektoru javne uprave.

11. Tokom ovog izveštajnog perioda, nije bilo prijavljenih slučajeva boraca za koje se sumnja da s Kosova odlaze u Irak i/ili Sirijsku Arapsku Republiku. Međutim, povratak stranih boraca iz konfliktnih područja i dalje je predmet zabrinutosti u celom regionu. Tokom ovog izveštajnog perioda, doneseno je nekoliko presuda koje se odnose na slučajeve terorizma. Dana 18. maja, Osnovni sud u Prištini osudio je devet osoba za planiranje terorističkih napada tokom fudbalske utakmice između Albanije i Izraela 2016. godine, i izrekao zatvorske kazne od 18 meseci do 10 godina. Tog istog dana, Osnovni sud u Prištini oslobodio je, zbog nedostatka dokaza, petoricu imama optuženih za podsticanje dela terorizma. Dana 8. juna, Osnovni sud u Prištini odredio je pritvor za dve osobe za koje se sumnja da su planirale terorističke napade na Kosovu (jedan na kosovske snage bezbednosti, drugi na stanovništvo).

12. Moj specijalni predstavnik za Kosovo nastavio je da se angažuje sa političkim liderima u Prištini, Beogradu i regionu. Dana 7. juna, sastao se s Predsednikom Kosova u Prištini, a 11, 12. i 14. juna, zajedno sa pomoćnikom generalnog sekretara

za mirovne operacije, Bintou Kejtom, sastao se u Beogradu sa Predsednikom Srbije, Aleksandrom Vučićem, i prvim potpredsednikom Vlade i ministrom spoljnih poslova Srbije, Ivicom Dačićem, a u Prištini s Premijerom Kosova i prvim potpredsednikom Vlade i ministrom spoljnih poslova Kosova, kao i sa Premijerom Albanije Edijem Ramom u Tirani.

III. Sever Kosova

13. Gradonačelnik Severne Mitrovice, koji je ujedno i predsednik Srpske Liste, u saopštenju za medije 12. aprila, tvrdi da bezbednosna situacija ne dozvoljava ponovno otvaranje glavnog mosta u Mitrovici za saobraćaj vozila. Gradonačelnik je pozvao i na brzo potpisivanje memoranduma o razumevanju o opštinskim granicama između severne i južne Mitrovice, kako je predviđeno sporazumom pod okriljem Evropske unije, iz avgusta 2015, o revitalizaciji glavnog mosta. U odgovoru na ovaj stav, gradonačelnik Južne Mitrovice odbacio je zabrinutost svog kolege u vezi sa bezbednošću i predložio da Evropska unija utvrdi datum za otvaranje mosta.

14. Istraga ubistva srpskog političara Olivera Ivanovića, 16. januara u severnoj Mitrovici, ostala je nerešena. Dana 16. aprila, politička partija g. Ivanovića, Građanska inicijativa “Srbija, demokratija, pravda”, izrazila je zabrinutost zbog izostanka informacija o razvoju istrage.

IV. Normalizacija odnosa između Beograda i Prištine

15. Nakon tromesečnog prekida, 24. juna, Visoka predstavница Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost organizovala je sastanak na visokom nivou u Briselu, u okviru dijaloga pod okriljem Evropske unije, sa Predsednikom Srbije i Predsednikom Kosova. Nakon tročasovnog sastanka, iz kabineta Visoke predstavnice je saopšteno da su dvojica predsednika vodili “intenzivan i produktivan razgovor o okvirnom sporazumu o sveobuhvatnoj normalizaciji odnosa između dve strane”. Ovom sastanku na visokom nivou prethodili su sastanci tehničkih timova Beograda i Prištine, 22. juna, koje su predvodili glavni pregovarači, g. Đurić i Avni Arifi.

16. Visoka predstavница Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost prethodno se već bila sastala s Predsednikom Srbije i Predsednikom Kosova, 16. maja, na marginama Samita Evropske unije i Zapadnog Balkana u Sofiji. Nakon sastanka, Evropska služba za spoljne poslove izdala je saopštenje u kojem se navodi da su obojica lidera potvrdila svoju spremnost da nastave intenzivan rad sa Visokom predstavnicom kako bi ostvarili sveobuhvatnu normalizaciju odnosa.

17. Razilaženja Beograda i Prištine u pogledu osnivanja Asocijacije/zajednice većinski srpskih opština na Kosovu, kako je predviđeno Prvim sporazumom o načelima normalizacije odnosa (Briselski sporazum) od 19. aprila 2013, i dalje sprečavaju napredovanje u dijalogu koji se vodi uz posredovanje Evropske unije. Dana 18. aprila, Predsednik Srbije je saopštio da kosovski Srbi neće jednostrano formirati Asocijaciju/zajednicu većinski srpskih opština na Kosovu, kako je prethodno bilo najavljeno, kao odgovor na odlaganja Prištine u procesu njenog uspostavljanja. Umesto toga je dogovoreno da se sačeka do kraja četveromesečnog perioda koji je Priština odredila kao rok za izradu statuta Asocijacije/zajednice. Narednog dana, Visoka predstavница Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost, nakon odvojenih sastanaka s Predsednikom Srbije i Premijerkom Srbije,

Anom Brnabić, u Beogradu, istakla je značaj sprovođenja svih sporazuma postignutih u okviru dijaloga uz posredovanje Evropske unije.

18. U međuvremenu, upravljački tim zadužen za izradu statuta Asocijacije /zajednice većinski srpskih opština održao je devet sastanaka tokom ovog razmatranog perioda, ali nije objavio nijedan izveštaj o svojim konstatacijama ili zaključcima.

V. Povratak, pomirenje, kulturno nasleđe i odnosi između zajednica

19. Tokom ovog izveštajnog perioda, Kancelarija Visokog komesara Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR) zabeležila je 77 dobrovoljnih povratka na Kosovo pripadnika nevećinskih zajednica. Ovim je ukupan broj dobrovoljnih povratka pripadnika nevećinskih zajednica na Kosovo od 2000. godine dostigao 27.884 povratka. Trenutno, prema podacima UNHCR-a, ukupan broj lica raseljenih usled sukoba 1998–1999. iznosi 89.480, od kojih su 72.000 u Srbiji, 16.357 su interno raseljeni na Kosovu, 729 su u Crnoj Gori, a 394 u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji.

20. UNHCR je nastavio da pruža podršku pripadnicima zajednica Aškalija, Egipćana i Roma na Kosovu u dobijanju ličnih isprava i rešavanju pitanja građanskog statusa, čime se, između ostalog, omogućava pristup javnim službama. Tokom ovog izveštajnog perioda, UNHCR je pomogao da 105 osoba dobije dokumente o građanskom statusu.

21. Dana 19. aprila, UNMIK je bio pokrovitelj održavanja okruglog stola u opštini Novo Brdo, čija je tema bila uloga žena u procesu izgradnje poverenja. Događaju je prisustvovalo 17 žena srpske i albanske nacionalnosti iz ove opštine. Razgovor je bio usmeren na unapređenje uloge žena u opštini i na potrebu jačanja komunikacije i poverenja između zajednica.

VI. Vladavina prava i ljudska prava

22. Tokom ovog izveštajnog perioda, oslobođena su dva optuženika u dva predmeta korupcije i organizovanog kriminala. Dana 15. maja, Apelacioni sud je oslobodio bivšeg predsednika Ustavnog suda i bivšeg rektora Univerziteta u Prištini, Envera Hasanija, od optužbi za saučesništvo u prevari. Dana 6. juna, Osnovni sud u Prištini oslobodio je optužbi za zloupotrebu političkog položaja nekadašnjeg sekretara Ministarstva zdravlja, Iljira Toljaja. Ove oslobađajuće presude su posledica nedostatka dokaza. Prethodno je, 10. aprila, pomilovano 14 zatvorenika, među kojima su dvojica osuđenika za teško ubistvo.

23. Dva događaja vredna pomena u ovom izveštajnom periodu odnose se na navodne ratne zločine. Dana 26. aprila, tužilac Euleksa iz Specijalnog tužilaštva Kosova podigao je optužnicu protiv pripadnika rezervnih snaga Jugoslovenske policije ili paravojne jedinice, Darka Tasića, za navodno učestvovanje u činjenju ratnih zločina nad civilima u selu Mala Kruša, u martu 1999. Dana 11. juna, Ustavni sud Kosova naložio je Osnovnom sudu u Mitrovici da ponovi postupak u predmetu protiv 10 bivših pripadnika "Dreničke grupe" Oslobođilačke vojske Kosova, koji su osuđeni za zločine nad civilnim stanovništvom tokom 1998. i 1999. Ustavni sud je poslao predmet na ponovno suđenje nakon što je utvrđeno da je u prvostepenom postupku povređeno pravo optuženih na pravično i nepristrasno suđenje.

24. Osnovni sud u Prištini, u veću sastavljenom od sudija Euleksa, saopštio je presudu, 24. maja, u ponovljenom postupku u takozvanom “Medicus” predmetu. Vlasnik zdravstvene ustanove, klinike Medicus, Ljutfi Derviši, proglašen je krivim za trgovinu ljudima i organizovani kriminal i osuđen je na 7 i po godina zatvora i novčanu kaznu od 8000 evra. Anesteziolog, Sokolj Hajdini, osuđen je na godinu dana zatvora zbog “teškog telesnog povređivanja”.

25. U ovom izveštajnom periodu bilo je i dešavanja u kosovskim specijalizovanim većima. Imenovanje Džeka Smita za specijalizovanog tužioca saopšteno je 7. maja, a imenovanje Pjetra Spera za ombudsmana 18. maja. Prvi izveštaj Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva objavljen je 14. juna. U izveštaju su navedena postignuća u periodu od aprila 2016. do februara 2018, i dat je opis postupka u skladu s kojim je izgrađen regulativni okvir Specijalizovanih veća, ojačan rad na terenu i ustanovljeno Specijalizovano tužilaštvo.

26. Do danas se još 1647 lica i dalje vode kao nestala nakon sukoba na Kosovu 1998–1999. Dana 16. maja, Euleks i kosovski Institut za sudsku medicinu završili su procenu masovne grobnice u Đakovici. Ekshumirani su posmrtni ostaci petoro lica, a krajem ovog izveštajnog perioda u toku su bile analize DNK.

27. Nakon neprekidnog zalaganja Resursnog centra za nestala lica, uz podršku UNMIK-a, Komisija Vlade Kosova za nestala lica, imenovala je, 1. maja, predstavnika porodica nestalih lica iz nevećinske zajednice, Milorada Trifunovića. Uključivanje nevećinskih zajednica u rad Komisije Vlade Kosova za nestala lica pomoći će da se obezbedi njihovo učešće u procesu rasvetljavanja sudbine lica koja su nestala u sukobima na Kosovu.

28. U maju, Entitet Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN-Žene), zajedno sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), osnovao je Resursni centar za tranzicionu pravdu pri Univerzitetu u Prištini, prvi takve vrste na Kosovu. Cilj Centra je da promovira izgradnju mira, pomirenje i ulogu obrazovanja u procesima tranzicione pravde, s težištem na pristupe zasnovane na rodnom aspektu.

29. Fondacija Jahjaga, uz podršku UNMIK-a, entiteta UN-Žene i UNDP-a, počela je sa sprovođenjem projekta borbe protiv stigmatizacije preživelih žrtava seksualnog nasilja u sukobima na Kosovu. Od 22. do 24. juna, Fondacija je organizovala u Albaniji okupljanje 200 žrtava seksualnog nasilja u sukobima na Kosovu, uključujući i žrtve iz nevećinskih zajednica. Na ovom događaju, kojeg je finansirao UNMIK, traženi su načini da se pomogne žrtvama i da im se pruži prilika za dobijanje podrške bez straha od stigmatizacije. UNMIK će nastaviti da se bavi socijalnim, psihološkim i ekonomskim potrebama žrtava seksualnog nasilja u sukobima pružanjem podrške lokalnim organizacijama.

30. Dana 27. aprila, Institucija ombudsmana na Kosovu objavila je izveštaj o slučaju šestoro turskih državljana koje su kosovske vlasti uhapsile i proterale u Tursku 29. marta. U zaključku izveštaja se navodi da su kosovske institucije prekršile Ustav hapšenjem i proterivanjem turskih državljana.

VII. Žene, mir i bezbednost

31. U svojim nastojanjima da unapredi ulogu žena u izgradnji poverenja, UNMIK je, 15. i 16. maja, bio pokrovitelj konferencije o ulozi žena u procesima izgradnje poverenja, koju su organizovale dve nevladine organizacije iz južne i severne Mitrovice. Oko 40 učesnika iz lokalnih zajednica diskutovalo je o izazovima i mogućnostima za žene u ostvarivanju rodne ravnopravnosti. Takođe, 1. i 2. juna,

UNMIK je, u saradnji sa UNDP-om i Programom Ujedinjenih nacija za ljudske naseobine, podržao organizovanje radionice za odbornički klub žena u Zvečanu na temu planiranja i izrade budžeta na opštinskom nivou zasnovanog na rodnom aspektu. Ova radionica, kojoj su prisustvovali i skupštinski odbornici i zvaničnici iz većinski srpske opštine Zvečan i većinski albanske opštine Kamenica, pružio je mogućnost većinski srpskim i većinski albanskim opštinama da razmene informacije i iskustva.

32. Dana 14. juna, entitet UN-Žene okupio je skupštinske poslanice iz Srbije i s Kosova i žene na položajima donosioca odluka iz jugoistočne Evrope na regionalnom okruglom stolu o ženama, regionalnoj saradnji i evropskim integracijama. One su prepoznale načine kako da žene imaju centralnu ulogu u izgradnji mira, posebno u pogledu sprovođenja Briselskog sporazuma.

VIII. Partnerstvo i saradnja

33. UNMIK je, u bliskoj saradnji s Timom Ujedinjenih nacija za Kosovo, nastavio da sprovodi programske aktivnosti u oblasti vladavine prava, izgradnje poverenja među zajednicama, ljudskih prava, osnaživanja mladih i rodne ravnopravnosti. Tokom ovog izveštajnog perioda, UNMIK i Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge podržali su napore na smanjivanju zaostatka u procesuiranju predmeta u Osnovnom sudu u Prištini i Osnovnom sudu u Mitrovici sponzorisanjem pravnih pripravnika iz redova kosovskih Albanaca i Srba. UNMIK i Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge udružile su se i u obezbeđivanju opreme za simultano prevođenje za ova dva suda kako bi pomogli poštovanje jezičkih prava, što je ključni izazov u tekućem procesu integracije pravosuđa. Ostale aktivnosti uključivale su pružanje tehničke pomoći Instituciji Ombudsmana na severu Kosova i sprovođenje sedam projekata povećanja kapaciteta kosovske policije za praćenje bezbednosne situacije i rešavanje pitanja bezbednosti gradova.

34. Od 27. do 29. aprila, UNMIK i Omladinski operativni tim Kosova okupili su članove lokalnih saveta za delovanje mladih iz 20 opština na Kosovu kako bi razvili strategije zajedničkog zalaganja. Nakon toga, 14. i 15. maja, UNMIK je, u saradnji s Timom Ujedinjenih nacija za Kosovo, organizovao drugu Skupštinu mladih Kosova, na kojoj se okupilo 210 mladih ljudi iz svih zajednica, zajedno sa predstavnicima kosovskih institucija, međunarodnih organizacija i civilnog društva. Učesnici su razmotrili sprovođenje mape puta koja je izrađena na prethodnoj Skupštini mladih i predložili rešenja za pitanja koja se tiču mladih, a koja su pokrenuta na Forumu Ujedinjenih nacija za izgradnju poverenja održanom u Ljubljani od 6. do 8. maja.

35. Moj specijalni predstavnik za Kosovo i pomoćnica generalnog sekretara za mirovne operacije predsedavali su Forumom Ujedinjenih nacija za izgradnju poverenja, kojeg su organizovali UNMIK i Tim Ujedinjenih nacija za Kosovo, uz učešće Evropske unije, Euleksa i Misije OEBS na Kosovu. Ovih 120 učesnika, od kojih su više od polovine bile žene, predstavljali su širok spektar kosovskog društva, uključujući čelnike opštinskih uprava, predstavnike civilnog društva, akademike, predstavnike ženskih i omladinskih organizacija i kosovskog Ministarstva za zajednice i povratak. Oni su utvrdili načine za izgradnju većeg poverenja među zajednicama na Kosovu i uspostavili platformu za buduće delovanje u sledećih šest oblasti: (a) dobro upravljanje i pristup službama; (b) pristup pravosuđu; (c) izgradnja međuveruskog poverenja; (d) ekonomsko osnaživanje i životna sredina; (e) mediji i komunikacije i (f) obrazovanje. Pitanja ljudskih prava, osnaživanja žena, pitanja mladih i jezička prava bila su zastupljena u svim ovim oblastima.

36. Tokom ovog izveštajnog perioda, sprovedene su dve mere izgradnje poverenja uz podršku UNMIK-a. Dana 21. maja, gradonačelnik opštine Gnjilane svečano je otvorio novu tržnicu u blizini srpske pravoslavne crkve u ovoj opštini, od koje se očekuje da pojača trgovinu i interakciju među lokalnim Srbima i Albancima. Dana 27. maja, mladi kosovski Srbi i Albanci učestvovali su u zajedničkoj inicijativi čišćenja reke na Brezovici, u opštini Štrpce, i iskoristili ovu inicijativu da razgovaraju o načinima za unapređenje komunikacije između zajednica. Tokom posete opštini Dragaš, 12. jula, u okviru koje je održan sastanak sa gradonačelnikom, moj specijalni predstavnik za Kosovo svečano je otvorio višenamenski sportski teren, koji je izgrađen ranije ove godine, uz podršku UNMIK-a.

37. UNMIK je nastavio da pruža usluge overe dokumenata. Tokom ovog izveštajnog perioda, obrađeno je ukupno 845 dokumenata, od kojih se 543 odnosi na penzije, a 304 na građanski status, među kojima su srednjoškolske i univerzitetske diplome i izvodi iz matičnih knjiga rođenih, venčanih i umrlih. UNMIK je takođe nastavio da posreduje u održavanju saradnje između kosovskih vlasti i Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL). UNMIK je primio i obradio 20 zahteva za izdavanje međunarodnih poternica.

IX. Zapažanja

38. Pozdravljam nastavak dijaloga Beograda i Prištine na visokom nivou uz posredovanje Evropske unije, u okviru kojeg je održavanje najnovijeg sastanka omogućila Visoka predstavnik Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost, 24. juna u Briselu. Iako taj sastanak nije doneo nešto novo, nastavak procesa dijaloga iznova pruža priliku za prevazilaženje dugotrajnih razlika, što je od suštinskog značaja za svako održivo rešenje. Pozivam lidere u Prištini i Beogradu da nastave da unapređuju svoje uzajamno angažovanje, između ostalog i na punom sprovođenju sporazuma postignutih u okviru dijaloga uz posredovanje Evropske unije.

39. Pokušaj izgradnje puta unutar specijalne zaštićene zone Manastira Visoki Dečani, 26. marta, i dalje izaziva zabrinutost. Zakon o specijalnim zaštićenim zonama i zaključci Saveta za sprovođenje i nadgledanje, koji je zadužen za nadziranje svih gradnji u specijalnim zaštićenim zonama i za upravljanje njima, moraju se ispoštovati. Pohvalio bih napore međunarodne zajednice u zauzimanju jedinstvenog stava protiv mogućih prekršaja.

40. Sa sve većom zabrinutošću primećujem da je, nakon šest meseci, istraga ubistva srpskog političara Olivera Ivanovića, u sred dana, 16. januara, u Mitrovici, ostala nerešena. Pozivam kosovske vlasti da pojačaju istragu, korišćenjem svih raspoloživih kanala pomoći.

41. Usled nedavnog okončanja izvršnih pravosudnih funkcija Euleksa i odlaska međunarodnih sudija i tužilaca s Kosova, kosovski organi će uskoro postati odgovorni za sve istrage, krivične procese i suđenja u teškim krivičnim delima. Kosovskoj policiji, tužiocima, braniocima, sudijama i ostalom sudskom osoblju biće potrebna podrška u smanjenju velikog zaostatka u rešavanju predmeta, uključujući stotine predmeta ratnih zločina. Napominjem da je nezavisno, efikasno i profesionalno pravosuđe neophodno za mirno rešavanje sporova i za poverenje javnosti u rad pravosuđa.

42. Cenim čvrste izjave političkih lidera u Prištini u odgovoru na nekoliko krivičnih dela koja se smatraju etnički motivisanim. Bez obzira na motive

pojedinačnih incidenata, poverenje javnosti u objektivnost i delotvornost institucija zahteva takvo aktivno rukovođenje.

43. Pohvalio bih sve učesnike Foruma Ujedinjenih nacija za izgradnju poverenja, čiji su domaćini, od 6. do 8. maja, bili moj specijalni predstavnik za Kosovo i pomoćnica generalnog sekretara za mirovne operacije. Oni su izneli ambiciozan set preporuka u utvrđenim prioritetnim oblastima i s tim u vezi očekujem aktivno angažovanje svih zainteresovanih aktera, između ostalih i Ujedinjenih nacija, na potpunom ostvarenju ovih preporuka.

44. Ponavljam svoj poziv za davanje doprinosa namenskom fondu za podršku zajednica Aškalija, Egipćana i Roma, koje su pogođene trovanjem olovom na Kosovu. Doprinosi ovom namenskom fondu pomoći će sprovođenje projekata za rešavanje najhitnijih potreba ovih ugroženih zajednica, između ostalog i u oblastima zdravstva, privrednog razvoja i infrastrukture.

45. Zahvaljujem svom specijalnom predstavniku za Kosovo i osoblju UNMIK-a na energiji, kreativnosti i privrženosti koju su uložili u rad Misije. Odajem priznanje i Timu ujedinjenih nacija za posvećenost koju je pokazao predvođen novim koordinatorom za razvoj i za obnovljene napore u saradnji sa UNMIK-om na jedinstvenom delovanju Ujedinjenih nacija. Pored toga, s uvažavanjem primećujem da su se Evropska unija i kosovski organi dogovorili o sledećoj fazi rada Euleksa. Na kraju, ponovo bih se zahvalio dugogodišnjim partnerima Ujedinjenih nacija na Kosovu, naime, KFOR-u, Evropskoj uniji i OEBS-u, na njihovom izvanrednom timskom radu i saradnji sa UNMIK-om.

Aneks I

Izveštaj Visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost Generalnom sekretaru o aktivnostima Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu od 16. aprila do 15. jula 2018.

1. Sažetak

Dana 14. juna, Misija Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (Euleks) završila je svoj dvogodišnji mandat i dobila novi mandat do 14. juna 2020. Misija će nastaviti da pruža podršku relevantnim institucijama vladavine prava na njihovom putu ka većoj uspešnosti, održivosti, multietničnosti i odgovornosti, bez političkog uplitanja i uz puno poštovanje najboljih praksi Evropske unije. Iako su se sudije i tužioci Euleksa povukli iz lokalnog pravosudnog sistema, Misija će pratiti odabrane predmete i suđenja u oblasti krivičnog i građanskog pravosuđa na Kosovu, i nastaviće da prati rad Kazneno-popravne službe Kosova i pruža mentorsku i savetodavnu podršku.

Izborni postupak za više položaje u pravosuđu i dalje donosi izazove. Ipak, došlo je do poboljšanja u efikasnosti sudskog sistema, naročito u pogledu povećanja broja zakazanih rasprava.

U okviru procesa nadgledanja i pružanja mentorske i savetodavne podrške, Misija je nastavila da svoje napore usmerava naročito na Kazneno-popravnu službu Kosova, u kojoj ponovo ima političkog uplitanja i povlašćenog tretmana odabrane grupe visoko profilisanih zatvorenika.

Euleks je takođe pratio dešavanja i pružio mentorsku i savetodavnu podršku u vezi sa istragom ubistva istaknutog srpskog političara Olivera Ivanovića.

2. Aktivnosti Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu

2.1. Izvršni odsek

Organizovani kriminal i korupcija

Dana 17. aprila, tužilac Euleksa podneo je optužnicu Osnovnom sudu u Mitrovici protiv šestorice optuženih za neovlašćeno posedovanje oružja, podsticanje i primoravanje na prostituciju, trgovinu uticajem, prevaru i falsifikovanje dokumenata.

Dana 24. maja, veće Osnovnog suda u Prištini, sastavljeno od jednog lokalnog sudije i dvoje sudija Euleksa, saopštilo je svoju presudu protiv dvojice optuženih za trgovinu ljudskim organima u predmetu "Medicus". Jedan optuženi je proglašen krivim za organizovani kriminal u vezi sa trgovinom ljudima i osuđen na 7 i po godina zatvora i novčano kažnjen sa 8000 evra. Drugi je proglašen krivim za teško telesno povređivanje i osuđen na godinu dana zatvora.

Dana 8. juna, Ustavni sud je doneo rešenje kojim proglašava nevažećom presudu Vrhovnog suda u predmetu poznatom kao slučaj "Drenica II", u kojem su visoko profilisani optuženici proglašeni krivim za ratne zločine. Ustavni sud je presudio da je Vrhovni sud prekršio pravo optuženih na pravično i nepristrasno

suđenje i naložio da se predmet vrati Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje. Dvoje sudija Euleksa podnelo je zajedničko oprečno mišljenje, izrazivši neslaganje sa odlukom većine sudija Ustavnog suda.

Ratni zločini

Dana 26. aprila, tužilac Euleksa podneo je Osnovnom sudu u Prizrenu optužnicu protiv lica optuženog da je počinio ratne zločine u selu Mala Kruša u periodu od 25. do 27. marta 1999.

Dana 16. maja, veće Osnovnog suda u Mitrovici, sastavljeno od troje sudija Euleksa, donelo je presudu u predmetu ratnog zločina protiv jednog optuženog. Veće je oslobodilo optuženog svih optužbi, pošto nije moglo da dokaže da je optuženi počinio dela za koja se tereti. Dana 25. maja, veće od troje sudija Euleksa u Osnovnom sudu u Mitrovici saopštilo je svoju presudu u još jednom predmetu ratnog zločina protiv istog optuženika. Veće je optuženog proglasilo krivim po jednoj tački optužnice za ratne zločine i osudilo ga na 6 i po godina zatvora.

Predaja predmeta i sudskih spisa

Euleks je nastavio sa predajom predmeta, sudskih spisa i dokaza relevantnim kosovskim institucijama. Tužioci Euleksa preneli su predmete i sudske spise na Specijalno tužilaštvo Kosova i na Osnovno tužilaštvo u Mitrovici. U međuvremenu, sudije Euleksa su nastavile da prenose predmete na lokalne kolege.

Institut za sudsku medicinu

Od 16 aprila do 16. maja, forenzičari Euleksa obavili su ekshumaciju u Đakovici. Pronađeni su ostaci šest tela.

Euleks je omogućio održavanje radionice za kosovske tužioce o tehničkim veštinama ispitivanja svedoka i žrtava ratnih zločina, s naglaskom na seksualno i rodno zasnovano nasilje.

Euleks je organizovao i radionicu namenjenu jačanju kapaciteta lokalnih tužilaca u zajedničkom radu sa policijom i drugim agencijama za sprovođenje zakona u Mitrovici, u cilju vođenja istraga i borbe protiv korupcije i s njom povezanih krivičnih dela.

Zajedno sa policijom Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske, Euleks je održao tečaj za kosovske policijske službenike na temu javnog reda i javne bezbednosti u vanrednim situacijama.

Euleks je pomogao organizovanje drugog u nizu sastanaka operativne radne grupe za saradnju policije, tužilaca i forenzičara u predmetima seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, kojim je predsedavao glavni tužilac Osnovnog tužilaštva u Uroševcu.

2.2. Odsek za jačanje

Praćenje predmeta

Izazovi vezani za efikasnost sudskog sistema su i dalje prisutni, naročito u pogledu momentalnih prekida sudskih rasprava, kašnjenja i nepotrebno dugotrajnih zasedanja, što je često uzrokovano nenajavljenim i neopravdanim odsustvom stranaka i dovodi do neproaktivnih rasprava, odnosno do rasprava u kojima se ništa značajno ne dešava. Proteklih meseci postotak neproaktivnih rasprava je ipak u proseku smanjen i došlo je do opšteg porasta u zakazivanju rasprava.

Pravosuđe

Izborni postupak za više položaje u pravosuđu i dalje donosi značajne izazove. Dana 30. maja, Savet sudstva Kosova imenovao je nadzorne sudije za sudske jedinice Kamenica i Novo Brdo Osnovnog suda u Gnjilanu, kao i za sudsku jedinicu Lepsavić Osnovnog suda u Mitrovici. Takođe je imenovan vršilac dužnosti nadzornog sudije za sudsku jedinicu Zubin Potok Osnovnog suda u Mitrovici. Euleks je izrazio zabrinutost zbog ovog izbornog postupka, zato što je Savet sudstva zanemario važeće propise i nije javno razmatrao ocenjivanje kandidata pre samog postupka glasanja.

Među dodatnim izazovima su potreba da se prevaziđu nedoslednosti i protivrečnosti u zakonodavnom okviru za pravosuđe, reforma disciplinskog postupka protiv sudija i tužilaca i integracija pravosuđa na severu. Zakon o Savetu sudstva Kosova i Zakon o sudovima su dva puta izmenjeni i dopunjeni od njihovog usvajanja 2010, jednom 2015. i ponovo 2018, a potrebna je i izrada novih uredbi zbog amandmana koji se trenutno nose, kao i dodatne promene postojećih uredbi.

Dana 6. juna, Skupština Kosova usvojila je nacrt krivičnog zakonika nakon prvog razmatranja, a revizija zakonika o krivičnom postupku još traje u Ministarstvu pravde. Završetak postupka za izmene i dopune krivično-pravnog okvira, odnosno krivičnog zakonika i zakonika o krivičnom postupku, zakona o izvršenju kaznenih sankcija i drugih međusobno povezanih zakona u procesu, od ključnog je značaja za prevazilaženje prepreka u praktičnoj primeni zakonskih propisa i njihovog usaglašavanja sa zakonskim propisima i najboljim praksama Evropske unije, kao i sa drugim instrumentima međunarodnog prava. Preko mehanizma zakonske revizije, Euleks je dao suštinske primedbe na okvir i predložio konkretne amandmane na postojeće odredbe, uz detaljno obrazloženje za svaki predlog.

Loš rad Kancelarije disciplinskog veća i njeno pomanjkanje odgovornosti u odnosu na Savet sudstva i Savet tužilaštva Kosova doveli su do potrebe za reformom disciplinskog sistema. Iz tog razloga, Euleks je preporučio da sprovođenje Zakona o disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca bude pomno praćeno, s naročitom pažnjom na prelazak na novi sistem i popis tekućih predmeta.

U pogledu integracije pravosuđa na severu, glavni izazovi predstoje u vezi sa poboljšanjem uslova rada, između ostalog i upošljavanjem dovoljnog broja prevodilaca i tumača koji vladaju albanskim i srpskim jezikom, popisom predmeta preuzetog iz paralelnog sistema i sprovođenjem zaključaka kojima je dopunjen Prvi sporazum o načelima normalizacije odnosa.

Kazneno-popravna služba Kosova

Dana 27. aprila, imenovan je novi generalni direktor kosovske Kazneno-popravne službe, što predstavlja bitan događaj s obzirom na činjenicu da je generalni direktor nedostajao od 2015. godine. Izborni postupak, kojeg je nadgledao Euleks, sproveden je u skladu s relevantnim procedurama i uslovima. Osoblje i reorganizacija osoblja predstavljaju ogroman problem za efikasnost Kazneno-popravne službe. Nakon mnogih godina u toku kojih je značajan broj zaposlenih bio na privremenim položajima vršilaca dužnosti, Kazneno-popravna služba Kosova je konačno, u maju, objavila interne oglase za radna mesta nadzornika, viših nadzornika i šefova jedinica. Testovi i intervjui su u toku.

S obzirom na nedostatak zastupljenosti žena na rukovodećim položajima u Kazneno-popravnoj službi Kosova, Euleks je organizovao dvodnevnu radionicu, 28. i 29. maja, za 50 ženskih zatvorskih službenika, u cilju jačanja njihovih kapaciteta, razmatranja njihove uloge i izazova, i podsticanja na prijavljivanje za više položaje.

U pogledu povlašćenog tretmana odabrane grupe visoko profilisanih zatvorenika, Euleks je nadgledao nekoliko hospitalizacija jednog poznatog visoko profilisanog zatvorenika tokom meseca aprila i maja, i utvrdio različite stepene profesionalizma i primene bezbednosnih mera i standarda, u zavisnosti od toga koji je službenik Kazneno-popravne službe bio na dužnosti.

Nakon saveta Euleksa u vezi sa stalno prisutnim problemom krijumčarenja u Zatvorskom centru Dubrava, pojačani su pretresi, što je dovelo do značajnog povećanja ukupne količine pronađene krijumačarene robe. Međutim, da bi ovi naponi bili dugoročno održivi, potrebno je da Kazneno-popravna služba obezbedi podršku i koordinaciju u svim svojim objektima.

Kosovska policija

Dana 17. i 18. maja, predstavnici policijskih snaga Albanije, Hrvatske, Slovenije, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije i Kosova učestvovali su na regionalnoj konferenciji šefova policija u Prištini. Domaćin konferencije bila je Policija Kosova, a njeno održavanje omogućio je Euleks. Cilj konferencije bio je da unapredi regionalnu saradnju, nakon uspešne konferencije šefova policija održane u Skoplju, septembra 2016. Središnja tema ove konferencije bila je procena strateških rizika i pretnji za mir i stabilnost u regionu od transnacionalnog organizovanog kriminala, terorizma i migracija.

Izgradnja kapaciteta

Uz pomoć Euleksa, kosovska policija je sprovela studijsku posetu Švedskoj kako bi ojačala izvršne kapacitete svoje jedinice za međunarodno sprovođenje zakona i proširila svoje operativno delovanje, naročito u pogledu zaštite i bezbednosti podataka.

Iako su specijalizovane jedinice kosovske policije, uz podršku Euleksa, ostvarile nivo rada koji dostiže propisane evropske i međunarodne standarde, i dalje postoji potreba za poboljšanjem kapaciteta u oblasti policijskog rada i javne bezbednosti u vanrednim situacijama prilikom velikih sportskih događaja. To je posebno važno s obzirom na prijem Kosova u Međunarodnu fudbalsku federaciju (FIFA) i Evropsku fudbalsku uniju (UEFA) 2016. U nastojanju da podrži kosovsku policiju u ispunjavanju njenih obaveza, posebno u odnosu na član 2 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Euleks je omogućio tečaj, u trajanju od osam dana u aprilu, posvećen višim komandujućim dužnostima, kojeg su održali

četvorica instruktora iz policije Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske (policija Linkolnšira). Komandantima kosovske policije pružena je prilika da usavrše svoje postojeće veštine i stručnost u suočavanju sa spontanim i isplaniranim događajima koji zahtevaju delovanje u vanrednim situacijama opasnim po javni mir i bezbednost.

Policijski inspektorat Kosova

Delotvorna istraga visokih zvaničnika ostaje izazov za Policijski inspektorat Kosova, kao u tekućem slučaju direktora Odeljenja kosovske policije za privredni kriminal, i u slučaju 59 policijskih službenika privedenih zbog korupcije i 148 policijskih službenika osumnjičenih za prevaru. Nevoljnost tužilaca da pokrenu postupak protiv policijskih službenika na visokim položajima i spori sudski procesi doprinose povećanju broja nerešenih predmeta.

Migracije

Zabrinutost u oblasti migracija temelji se na nedostatku pravovremene razmene preciznih i detaljnih podataka o krivičnoj evidenciji prisilnih povratnika koji predstavljaju potencijalni rizik za javnu bezbednost. Pored toga, bolja razmena podataka preporučuje se i sa institucijama Evropske unije radi otkrivanja azilanata koji koriste Kosovo kao tranzitni put do zapadne Evrope. U oblasti donošenja zakona, dva bitna zakona, za koje je Euleks dao savete, stupila su na snagu: Zakon o strancima, 18. maja, i Zakon o azilu, 30. maja.

Dijalog uz posredovanje Evropske unije

Novi ministar unutrašnjih poslova imenovao je novog nacionalnog koordinatora za integrisano upravljanje granicom, obećavši napredak u sprovođenju strategije za integrisano upravljanje granicom i razvojnog plana za Nacionalni centar za upravljanje granicom.

Međutim, pošto nije bilo novih aktivnosti u dijalogu pod okriljem Evropske unije, nije bilo ni značajnog napretka u sprovođenju sporazuma o slobodi kretanja i tehničkog protokola o integrisanom upravljanju granicom. Euleks je nastavio da obilazi svih šest zajedničkih prelaza u danima kad se održavaju sastanci na lokalnom nivou i, iako se dve strane ne sastaju zvanično, atmosfera je, u suštini, druželjubiva i prisutan je izvestan stepen operativne saradnje na svim zajedničkim prelazima.

Nije ostvareno nimalo napretka u vezi sa uspostavljanjem tri zajednička prelaza koje treba da održava Beograd. Kad je reč o zajedničkim prelazima koje treba da održava Priština, u toku je izgradnja zajedničkih prelaza Merdare i Mutivode, ali nema napretka u vezi sa zajedničkim prelazom Tabalije zbog još uvek nerešenog pitanja premeštanja trase dalekovoda.

3. Ostala ključna pitanja

Ništa značajno za izveštaj.

Aneks II

Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo

Specijalizovana veća nastavila su da u ovom izveštajnom periodu jačaju svoju spremnost za pravosudne poslove povećanjem broja advokata u imeniku branilaca i imeniku zastupnika žrtava na 89, i imenovanjem, 18. maja, Pjetra Spere (Italija) za ombudsmana Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva, čime je dodatno osigurano poštovanje najviših standarda ljudskih prava. Ombudsman ima jedinstven mandat i ulogu u nadgledanju, odbrani i zaštiti fundamentalnih prava i sloboda osoba koje su u interakciji sa Specijalizovanim većima i Specijalizovanim tužilaštvom, s tim da može da interveniše u sudskom postupku jedino u slučaju neosnovanog odlaganja.

Specijalizovana veća su nastavila sa intenzivnim aktivnostima obaveštavanja javnosti kako bi objasnila svoj mandat i podstakla direktnu komunikaciju sa dotičnim zajednicama. Od 24. do 26. aprila, predstavnici Specijalizovanih veća boravili su na Kosovu kako bi se angažovali u aktivnostima informisanja sa nevladinim organizacijama, organizacijama civilnog društva, novinarima i advokatima.

U maju, nakon objavljivanja ažuriranog imenika pravobranilaca, kontaktirani su svi pravobranioци upisani u imenik i podstaknuti da brzo osnuju nezavisno predstavničko telo za sve pravobranioce primljene u službu Specijalizovanih veća.

Od 14. do 17. maja, Upravnica pisarnice Specijalizovanih veća bila je u prvoj zvaničnoj poseti Srbiji, i tom prilikom održala sastanke s brojnim organizacijama civilnog društva i potencijalnim partnerima. Upravnica pisarnice je takođe izvestila brojne zvaničnike, među kojima i šefa Kancelarije Ujedinjenih nacija u Beogradu, šefa Delegacije Evropske unije u Srbiji i šefa Misije Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju u Srbiji, o napretku u aktivnostima Specijalizovanih veća i povećanju aktivnosti informisanja javnosti u Srbiji.

Od 6. do 8. juna, Specijalizovana veća su ugostila predstavnike 15 nevladinih organizacija sa Kosova i iz Srbije, koji su učestvovali u informativnoj radionici održanoj u Hagu. Cilj radionice bio je da se dobiju povratne informacije od civilnog društva o programu informisanja o radu Specijalizovanih veća i da se proizvedu konkretne ideje o načinima poboljšanja i daljeg razvijanja budućih aktivnosti informisanja u regionu.

U junu, Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo objavili su svoj prvi izveštaj kojim je obuhvaćen period od osnivanja Specijalizovanih veća, aprila 2016, do februara 2018. Ovaj izveštaj je dostupan javnosti na internet stranici Specijalizovanih veća, na albanskom, engleskom i srpskom (u pripremi je i tekst na ćirilicom pismu).

Tokom ovog izveštajnog perioda, sudije Specijalizovanih veća su nastavile da se pripremaju za predstojeće pravosudne poslove. U periodu od aprila do juna, radna grupa od troje sudija Specijalizovanih veća pripremila je zeleni dokument o efikasnom upravljanju postupkom, s naglaskom na ulogu i odgovornost sudija u upravljanju postupkom, na pitanja upravljanja predmetom koja nastaju tokom različitih faza postupka i na efikasno upravljanje konkretnim proceduralnim pitanjima. Sve sudije dale su značajne komentare za zeleni dokument. Pored toga, sudija Posebne komore Ustavnog suda, u konsultacijama sa još troje sudija, sastavio je zeleni dokument o sudskoj praksi Ustavnog suda Kosova, u kojem je ukazano na

sudsku praksu Kosova i Evropskog suda za ljudska prava koja je relevantna za rad Specijalizovanih veća. Ovaj zeleni dokument je potom prosleđen svim sudijama.

Dana 8. juna, Savet Evropske unije usvojio je naredni budžet za Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo dodeljivanjem bespovratnih novčanih sredstava Specijalizovanim većima, što je ozvaničeno potpisom Upravnice pisarnice 25. juna. Odlukom Saveta obezbeđen je dvogodišnji budžet do 14. juna 2020, a ne godišnji budžet.

Od 11. do 12. juna, s ciljem da obogate svoje pravno znanje, sudije su učestvovalе u kolokvijumu koji je organizovan u saradnji sa „*Ecole nationale de la magistrature*“ u Parizu. Glavne teme u izlaganjima spoljnih stručnjaka i naknadnim diskusijama bila su pitanja relevantna za buduće pravosudne poslove Specijalizovanih veća.

Dana 26. juna, u daljim nastojanjima da ojača kadrovske kapacitete, Specijalizovana veća su nakon isteka roka za prijavljivanje za 59 novih radnih mesta u Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu odmah započela novu fazu u procesu upošljavanja s namerom da brzo rasporede potrebno osoblje.

Od 9. do 12. jula, predstavnici Specijalizovanih veća boravili su na Kosovu, gde su se angažovali na aktivnostima informisanja javnosti, koje su uključivale i okrugli sto sa novinarima, sastanke sa organizacijama civilnog društva i događaj organizovan za diplomatsku zajednicu na kojem su saopštene najnovije informacije. Specijalizovana veća ugostila su 17 grupnih poseta u Hagu u okviru svog programa za posetioce.

Specijalizovana veća nastavljaju da se angažuju sa državom domaćinom na omogućavanju svog rada, između ostalog i u vezi sa renoviranjem budućih prostorija suda u Hagu.

Angažovanje Specijalizovanih veća sa pojedinačnim državama članicama Evropske unije, trećim zemljama donatorima i drugim državama i dalje traje i uveliko je koncentrisano na zadobijanje podrške za saradnju u oblasti zaštite svedoka i izvršavanja kazni.

Tužilac iz Sjedinjenih Američkih Država, Džek Smit, koji ima iskustva kako u političkim istragama na visokom nivou tako i u međunarodnim krivičnim istragama, imenovan je za specijalizovanog tužioca 7. maja, nakon izbornog postupka organizovanog od strane Evropske unije. On je nasledio Dejvida Švendimana, prvog specijalizovanog tužioca i nekadašnjeg glavnog tužioca Specijalnog istražno-operativnog tima, koji je napustio položaj krajem marta, kad mu je istekao mandat višeg nameštenika Službe inostranih poslova Državne administracije Sjedinjenih Američkih Država. Gospodin Smit treba da preuzme dužnost u avgustu. U međuvremenu, zamenik specijalizovanog tužioca, Kvaj Hong Ip, vodio je istragu o navodima iz izveštaja od januara 2011. Parlamentarne skupštine Saveta Evrope pod naslovom “Nečovečno postupanje prema ljudima i nezakonita trgovina ljudskim organima”.

Prema posebnom zakonu, Specijalizovana veća imaju primat nad svim drugim sudovima na Kosovu. Specijalizovani tužilac ima, između ostalog, ovlašćenje da pozove kosovske institucije da mu pomognu. Osim toga, Euleks, na osnovu svog novog mandata, pruža logističku i operativnu podršku Specijalizovanom tužilaštvu. Kako istraga bude napredovala, ta pomoć, kao i ona beogradskih organa, Evropske unije i šire međunarodne zajednice, postajaće sve značajnija. Specijalizovanom tužilaštvu je potrebno neprestano angažovanje i puna podrška međunarodne zajednice i pojedinačnih država u svim aktivnostima.

Aneks III

Sastav i brojčano stanje policijske komponente Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu

(na dan 15. jula 2018)

<i>Država</i>	<i>Broj</i>
Austrija	1
Bugarska	1
Finska	1
Nemačka	1
Mađarska	2
Ruska Federacija	2
Turska	1
Ukupno	9

Sastav i brojčano stanje vojne komponente za vezu Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu

(na dan 15. jula 2018)

<i>Država</i>	<i>Broj</i>
Češka	2
Poljska	1
Republika Moldavija	1
Rumunija	1
Turska	1
Ukrajina	2
Ukupno	8

Map No. 4193 Rev. 76 UNITED NATIONS
July 2018 (Colour)

Department of Field Support
Geospatial Information Section (formerly Cartographic Section)